

# 2. Fire care leagă

## Multe fire formează funii puternice

Există o legătură tainică ce îi unește pe membrii unei familii. Eu privesc la fiecare dintre copiii mei și simt această unitate. E ca și cum am fi uniți prin multe fire de dragoste, respect și cinste reciproce și prin toate momentele plăcute petrecute împreună. Cu cât avem mai multe experiențe frumoase împreună, cu atât se înmulțesc firele care ne unesc.

Când doi sau mai mulți oameni trăiesc împreună, interesul, părerile și libertățile lor se ciocnesc uneori. Firele care unesc sunt tăiate de egoism, indiferență, mândrie, încăpățânare și altele de felul acesta. Acolo unde nu există o legare constantă de noi fire, doi membri ai aceleiași familii se vor trezi curând separați unul de altul prin suspiciune, neîncredere și critică. Prăpastia poate să ajungă așa de mare, încât cei doi să devină potențiali dușmani.

Când acest lucru se întâmplă între părinte și copil, este o criză gravă. Dacă nu se leagă noi fire, cei doi vor continua să se distanțeze unul de altul. Când un tânăr spune ceva de genul: „Părinții mei nu mă înțeleg“ sau „Lor nu le pasă de mine“, aceasta este dovada unei ruperi complete a tuturor firelor care îi uneau.

## Inimi de hârtie

Recent, un tată ne-a povestit despre o mare biruință a lui în acest domeniu. Copilul lui de clasa întâi a venit acasă de la școală și a început, foarte preocupat, să deseneze și să taie inimi de hârtie. Tatăl și fiul erau apropiați și adeseori făceau tot felul de lucruri împreună. Văzându-l așa de absorbit, tatăl l-a luat ușor peste picior pentru activitatea lui. Copilul nu a văzut nimic de râs în aceasta. S-a întors și

a continuat lucrarea lui de dragoste. În următoarele zile, băiatul și-a ascuns eforturile din fața tatălui. Tatăl și-a dat seama că a apărut o criză de încredere. Copilul s-a retras în el însuși și s-a împotrivit la toate propunerile de comuniune cu tatăl lui. Firele fuseseră tăiate.

Dacă, la acest punct, tatăl ar fi acceptat această barieră ca pe o simplă „etapă” – sau, și mai rău, s-ar fi enervat – acesta ar fi fost începutul unei spărturi care s-ar fi lărgit odată cu trecerea anilor. Dar tatăl a dat dovadă de înțelepciune și a adoptat o atitudine pozitivă. Într-o zi, după școală, el a spus fiului său: „Ascultă, Jessie, vrei să mergi cu mine în atelier? Vom tăia acolo inimi de lemn”. Jessie l-a privit cu suspiciune și părea a analiza cu precauție intenția tatălui său. După câteva clipe, expresia feței lui s-a schimbat și a spus: „Sigur, tată, mi-ar place foarte mult”. În timp ce lucrau împreună la confecționarea unei inimi de lemn pe care Jessie să o dea prietenului lui, zidul s-a prăbușit și camaraderia a fost restabilită.

Este important ca fiii și fiicele să se poată încrede în părinții lor. Dacă este o barieră în acest domeniu, atunci, când va veni vremea ca tânărul să aibă nevoie de sfat, la cine va merge? Sentimentele unui copil sunt tot așa de importante și de sacre pentru el ca și pentru un adult. Tratează-ți întotdeauna copiii cu respect. Niciodată să nu ridiculizezi, să nu-ți bați joc, să nu râzi de ideile, creațiile sau ambițiile copiilor tăi. Încrederea pe care vrei ca ei să o aibă în tine atunci când vor fi mai mari trebuie stabilită și menținută de când sunt mici. Dacă ai un copil mare față de care ai greșit în această privință, nu este prea târziu să îți ceri scuze și să restabilești acea încredere. S-ar putea să dureze ceva timp până să le poți câștiga încrederea, deci pune-te pe treabă.

## Fire tăiate

Îndrăznesc să spun că cei mai mulți părinți au lăsat ca firele să fie tăiate și nu au depus nici un efort de a lega altele noi. Este hotărâtor să înțelegi și să manifesti atenție în acest domeniu. Când firele sunt rupte, nu mai poate fi vorba de o disciplinare sau educare corespunzătoare. Fără respect și cinste reciproce, disciplinarea numai îl va mânția și înrăi pe copil.

Am discutat cu mulți părinți care au pierdut părtașia cu copiii lor. Pentru fiecare fir care îi poate lega împreună există două situații care pot să îl taie. Nu numai că nu mai este nici o legătură, dar este și un nor

între ei, care le întunecă înțelegerea. Părintele ia retragerea în sine și resentimentul copilului drept răzvrătire (ceea ce și este) și apelează la loviturile limbii și ale nuielei. Ca un animal sălbatic, copilul se refugiază și mai mult în propria lui lume de suspiciune și neîncredere. Asemenea controlului unui gardian asupra prizonierilor, nuiaua poate impune o ascultare exterioară, dar nu va forma caracterul, nici nu va lega firele părtășiei.

Părinții văd cum copilul se îndepărtează de ei, uneori pentru a se afla în tovărășia unora cu obiceiuri rele sau într-o companie nedorită. Mânia părinților sau inima lor rănită nu va drege niciodată spărtura.

Părinții care fac apel la tactici sentimentale de genul: „Dacă m-ai iubi“ sau „Mă faci să sufăr așa de mult!“ sau „De ce-mi faci una ca asta?“ pot să obțină o ascultare simbolică, dar prin aceasta nu vor reuși decât să-l facă pe tânăr să dorească ziua în care va putea să plece pe drumul lui și să fie liber. Mulți părinți și-au împins în acest mod fiica în brațele unui iubit nepotrivit.

Copilul mic este adeseori neglijat și nu se bucură de o atenție prea mare din partea părinților, deoarece el nu posedă mijloacele prin care să-și exprime frustrarea. Când părinții ajung să își dea seama că există o problemă, între ei se află deja o zonă de război. Ceea ce copilul este la patru ani va fi și la paisprezece ani, doar că la scară mărită. Plângăciosul de doi ani va fi plângăciosul de doisprezece ani. Neastâmpăratul de cinci ani va fi neastâmpăratul de cincisprezece ani.

## **Fire lăsate nelegate**

O mamă a venit la noi pentru a ne împărtăși o îngrijorare des întâlnită. Fiica ei de paisprezece ani, care fusese crescută într-un mediu foarte protector, era aparent ascultătoare, dar părinții ei simțeau că este o ruptură în legăturile lor familiale. Când i se încredința o sarcină, fata asculta, dar cu o mină bosumflată. Acestei mame i se părea că fata își tolera doar familia și că nu era deloc mulțumită cu mediul în care se afla. Existau perioade de retragere în sine. Ea părea a avea propria ei lume mică. Neexistând neascultare exterioară, nu era nimic pentru care să o mustri pe această adolescentă. Mama pierduse părtășia cu fiica ei. Firele fuseseră tăiate cu mult timp în urmă. Muștrarea sau disciplinarea sunt inutile, chiar dăunătoare, până ce firele de respect și încredere reciproce nu sunt legate.

## Camionagiul de trei ani

Pe când soția mea stătea de vorbă cu o tânără mamă, s-a iscat o altercație între băieței de un an și de trei ani ai acesteia. Amândoi au început să țipe în timp ce fiecare trăgea de câte un capăt al aceluiași camion-jucărie. Mama a strigat la ei: „Ce aveți?“ „Încearcă să-mi ia camionul“, s-a plâns cel mai mare dintre ei. „Billy, dă camionul înapoi lui Johnny!“ a urlat ea. După mai multe amenințări și strigăte de protest, acesta a predat, în silă, camionul.

Atunci, copilul mai mic, învins, a plecat din curte și a venit în casă, pentru a sta lângă mama lui – pedepsindu-și astfel fratele cu pierderea companiei lui. (Aceasta este o formă de pedeapsă practică de adulți, dar și copiii trebuie să o învețe cândva.)

După ce pedeapsa disciplinară a singurătății și-a făcut efectul, fratele mai mare s-a căit. Luându-și camionul din grămada de nisip, a venit în casă și l-a găsit pe frățiorul nedreptățit stând în poala mamei lui și fiind mângâiat pentru pierderile suferite pe câmpul de luptă. Cu un zâmbet de reconciliere, el a întins camionul fratelui său mai mic. În momentul în care fratele lui era pe punctul de a accepta jertfa de pace, mama s-a întors și l-a văzut pe copil vărsând nisip din camion pe podea. „Scoate obiectul ăla de aici!“, a poruncit ea.

Fiind absorbită de compania în care se afla, ea nu s-a gândit la copiii ei ca la niște ființe umane cu sentimente complexe. Ea a văzut doar o sarcină de curățenie în plus la povara ei.

La acest punct, în copil s-a produs o transformare psihologică. El tocmai experimentase o „pocăință“ care îl curățise de mânie și egoism. Punând în balanță dreptul lui de posesiune asupra camionului și tovarășia fratelui lui, a descoperit că își prețuia mai mult fratele. Învăța niște lecții importante ale vieții despre legăturile sociale constând din a da și a primi. Învăța să împartă cu alții și să-și înfrâneze sentimentul lui de posesiune. Inima lui s-a predat și el a devenit maleabil. A parcurs și a doua milă; iar când s-a aflat la capătul ei, a fost șocat să descopere că nimănui nu-i păsa de acest lucru, că nu prezenta nici o importanță. Își predase armele și acum el era cel în care se trăgea. Dacă nu i se permitea să se supună, dacă nu le păsa de el, astfel încât să accepte jertfa lui, nici el nu se va expune acolo în fața lor, rânjind ca un prostănac, când de fapt a fost hulit pe nedrept.

El nu înțelegea pentru ce atâta zarvă. Cine se poate supăra pentru puțin nisip pe podea? La urma urmei, s-a jucat în nisip toată dimineața – îi plăcea. În timp ce studia fața amenințătoare dinaintea lui, se putea vedea cum i se răsucesc micuțele roțițe ale minții.

Imediat, zâmbetul l-a părăsit și a fost înlocuit de mirare, apoi de nedumerire și apoi de sfidare. Brusc, i-a venit o idee. Fiindu-i limpede acum că ea era supărată din cauza nisipului presărat pe podea, și-a ridicat camionul pentru a-l examina, apoi, sfidător, i-a răsturnat întregul conținut pe podea. Spre satisfacția lui, planul i-a reușit. Ea s-a îndreptat spre el. Ea îl jignise și el se răzburase cu succes. „Uită-te numai la fața ei roșie. Aceasta o va face să mă atace. Bravo, am câștigat runda asta!”

Această mamă a lăsat să-i scape prilejul de a accepta supunerea acestui lider rebel. Prin atitudinea ei, ea l-a izgonit în pădure pentru a practica nesupunerea lui civică, sfidând autoritatea existentă. Asemenea multor rebeli, el nu avea alternative pentru viitor. El a trăit pentru a deveni un rebel, din cauza urii lui față de autoritatea pe care spera să o pedepsească pentru nedreptățile sesizate de el.

Poate credeți că prea dramatizez sentimentele copilului. Nu, el nu v-ar putea spune ce gândește. Nici nu va putea să înțeleagă aceste sentimente, când, la vârsta de paisprezece ani, va deveni limpede că are probleme serioase. Dar, la vârsta de trei ani, acțiunile copilului demonstrează rădăcina de înrăire a unui rebel.

Dacă părinții nu se schimbă, când băiatul va deveni un adolescent, ei își vor arunca mâinile în sus a neputință și vor spune: „Nu-l înțeleg pe acest băiat. Noi l-am crescut așa cum trebuie, l-am învățat să deosebească binele și răul, l-am dus la biserică; iar el se poartă de parcă am fi dușmanii lui. Noi am făcut tot ce am putut. De acum, totul depinde numai de bunul Dumnezeu”.

Această mamă eșuează în a lega firele unui respect elementar. Sămânța semănată la vârsta de doi ani va răsări la paisprezece ani.

## Părinți problemă

Părinților, dacă aveți probleme cu copiii voștri, să știți că nu sunteți singurii. Și ei au probleme cu părinții lor. Unii trebuie să se ajusteze pentru a-i putea ajuta pe ceilalți. Întrucât voi citiți această carte, nu copiii, și întrucât voi aveți mai multă experiență decât ei, și întrucât Dumnezeu nu a spus: „Copiii, educați pe părinții voștri”, responsabilitatea vă revine în întregime.

## Fire care se taie

Îmi aduc aminte cum, privind la unul dintre băieții mei, mi-am dat seama că firele fuseseră tăiate. Era trist să-l vezi cum se ferește să fie abordat și cum se îndepărtează. Pe atunci nu formulasem terminologia, nici măcar nu recunoscusem principiul; dar am putut vedea că era o spărtură. O linie greșită adâncea prăpastia. Greșeala era a mea. Eu fusesem prea aspru cu el; pretindeam prea multe de la el și apoi îl criticam când nu se ridica la înălțimea așteptărilor mele. Când, asemenea unei broaște țestoase, el s-a retras în cochilia lui, mi-am dat seama că m-a îndepărtat din viața lui. Se hotărâse să trăiască fără mine. În mintea lui, eu eram asociat cu suferința.

Eu nu am știut cum să definesc aceasta, dar, fiind pe deplin răspunzător pentru educația lui, am fost conștient că responsabilitatea era a mea. Imediat mi-am cerut scuze, am adus lucrurile la lumină, mi-am revizuit atitudinea mea critică, am găsit partea bună în ceea ce el făcea și i-am sugerat să facem împreună o excursie tentantă. A fost nevoie de câteva zile în care eu să fiu atent, corect, drept și amabil pentru a reînoda firele care ne uneau; dar copiii iartă repede și sunt readuși pe calea cea bună dacă noi îi ajutăm în direcția aceasta.

## Dumnezeu să îi ajute pe tați

*„Și voi, părinților, nu întărați la mânie pe copiii voștri, ci creșteți-i în mustrarea și învățătura Domnului“ (Efeseni 6:4).* Un tată care îl tachinează pe copilul lui pentru a-l enerva, se poate aștepta ca acesta să facă la fel cu alții mai mici ca el. De mai multe ori, când mă încăieram cu băieții mei, mă trezeam distrându-mă pe seama lor (asta s-a întâmplat când eu eram mai mare ca ei). Îmi aduceau apoi aminte să mă joc după aceleași reguli care li se potrivesc lor.

Nu tratați cu ușurătate această problemă, taților. Când îl enervezi pe băiețelul tău, în timp ce tu te distrezi, prin aceasta vei crea un tiran. La urma urmei, nu tu l-ai tiranizat? Mânia pe care ai stărnit-o în el se va acumula până ce el o va putea descărca asupra unuia mai slab ca el. Acea mânie poate fi îndepărtată numai dacă el te iartă. El nu poate ierta până ce nu vede căința ta.

Dacă amărăciunea a prins rădăcini în copilul tău, îți stă în față o slujbă de vindecare și restabilire. Inima și viața ta trebuie să fie pe deplin

predate lui Dumnezeu, altfel îți pierzi vremea. Va trebui să încerci să nu-i stai în cale. El se va crește singur. Nu are șanse bune, dar nu-i spori amărăciunea făcând pe ipocritul. Este destul de greu să te descurci în această lume care nu cunoaște frica de Dumnezeu și atunci când ai un sprijin bun; dar pentru un copil plin de amărăciune, nu este multă speranță să răzbată prin ea singur. Poate mama are vreo șansă de a îndrepta lucrurile. Adeseori un băiat se închide față de tatăl său, pentru care nu are decât dispreț, și se apropie de mama lui într-un mod care poate să-l readucă la linia de plutire.

Dacă îți pasă de sufletul copilului tău mai mult decât de propria ta mândrie, atunci smerește-te, cere-i iertare (chiar și dacă micuțul are numai doi ani). Apoi, caută să devii un tată și un soț răbdător. Petrece timp cu copiii tăi, făcând împreună lucruri creatoare – care le dau sentimentul unei mari aventuri sau realizări. Nu poți să-i conduci pe copiii tăi mai aproape de Dumnezeu decât ești tu însuși.

## Ce pot să fac acum?

Leagă niște fire. Trebuie să fii unit cu copilul tău înainte de a putea să-l educi. Mărturisește eșecul tău înaintea lui Dumnezeu și înaintea copilului tău. Cere-i copilului să te ierte pentru mânia și indiferența ta. La început, el te va suspecta de încercare de a-l manipula și se va ține la distanță; trebuie, deci, să începi să rezidești.

Nu da buzna în viața lui să-l copleșești cu emoții sau cu o nouă filozofie. Fii un prieten pentru el. Fă împreună cu el lucrurile pe care îi place să le facă. Arată-i că îi porți de grijă. Fii gata mai degrabă să ascuți decât să vorbești. Fii sensibil la preocupările lui. Leagă fire până ce ajungi să câștigi respectul lui.

Dacă el simte că îl iubești și că te bucuri de el, va răspunde ca atare. Când te iubește, el va dori să îți facă pe plac și va fi deschis față de disciplină.

Cea mai puternică funie a disciplinării nu se află în pedeapsa corporală, ci ea constă din țeserea împreună a firelor de dragoste, respect, cinste, loialitate, admirație și grijă reciprocă. Este o deosebire între a fi „călăuzit de Duhul“ și a fi „sub faptele legii“. Legea ne dă orientare, dar numai Duhul harului ne dă putere. Dacă vei cultiva părtașia cu copilul tău, vei obține o ascultare așa de cooperantă, încât vei și uita unde ai pus ultima dată nuiava.

## Umblând în lumina tatălui

Îmi aduc aminte de un incident care s-a întâmplat când aveam doar patru ani. Câțiva copii cam de aceeași vârstă mergeam de-a lungul unui șir de case, când unul dintre noi a propus să aruncăm cu pietre în fereastra unei pivnițe.

Și acum îmi aduc aminte ce am gândit atunci. Pe când eram pe punctul de a face aceasta, am văzut fața tatălui meu. El nu mi-a spus niciodată să nu sparg geamuri, dar știam că nu-i va face plăcere. Nu aveam nici o lege după care să mă ghidez, dar aveam prezența tatălui cu mine care să mă ghideze. Nu teama de pedeapsă sau de muștrare a fost ceea ce m-a motivat, ci părțășia cu tatăl meu pe care eu nu îndrăzneam să o periclitez. M-am îndepărtat de grupul spărgătorilor de geamuri și am umblat în lumina tatălui meu.

Tatăl meu nu a fost un om desăvârșit. Nu a fost nici măcar cel mai bun dintre creștini, dar eu nu am știut lucrul acesta la vârsta de patru ani, nici măcar la cea de zece. Pentru mine, el era legea și harul. Pe măsură ce am înaintat în vârstă, am ajuns treptat (uneori cu câte o smucitură) să-l văd pur și simplu ca pe un alt membru trudit al rasei umane. Totuși, niciodată nu m-a părăsit dorința de a-i face pe plac.

Însă, pe măsură ce încrederea mea în el a intrat în declin, încrederea mea în Dumnezeu a crescut. Când, mai apoi, credința mea a ajuns să fie în Dumnezeu (așa cum trebuie să fie), am descoperit totuși că sunt motivat nu de lege și de frica iadului, ci de fața Tatălui meu ceresc. Astăzi am o cărare dublu iluminată.

Părinte, mai presus de toate, trebuie să cultivi acest gen de relație cu copilul tău. Este un lucru dureros să păcătuiești împotriva celui mai bun prieten al tău. Dacă vei putea menține această legătură cu copilul tău, nu vei mai avea probleme cu el.

## Văzându-L pe Dumnezeu în tata și în mama

Când copilul este mic, părinții sunt singurul „dumnezeu“ pe care el îl cunoaște. Pe măsură ce începe să devină conștient de realitățile divine, el îl înțelege pe Tatăl lui ceresc prin intermediul tatălui lui pământesc. Taților (mamelor, de asemenea), voi sunteți fereastra prin care micuțul vostru îl înțelege pe Dumnezeu! Copilul învață despre caracterul lui Dumnezeu observându-i pe părinții lui. Nu este nevoie ca

părintele să fie perfect, ci doar o mini-caricatură care să reprezinte o cântărire a personalității lui Dumnezeu. Tot ceea ce Dumnezeu este în infinitatea Lui, părintele trebuie să arate în finit. Părintele nu trebuie să fie atotputernic, ci doar sursa de putere a copilului. Părintele nu trebuie să fie atotînțelept, ci doar suficient de înțelept pentru a-l călăuzi pe copil și a justifica admirația acestuia. Nu este nevoie ca părintele să fie fără păcat, ci doar să demonstreze o consacrare înspre ceea ce este bine și sfânt. Când copilul vede la părinții lui o dependență smerită de Dumnezeu și dragoste pentru Dumnezeu, deoarece el îi iubește pe părinții lui și îi respectă, va iubi și va cinsti pe Cel pe care ei Îl iubesc.

În modul în care copilul se raportează la deținătorii autorității (părinții lui), în același mod el se va raporta la Dumnezeu. Dacă, atunci când părinții spun: „Nu“, ei nu iau în serios acest „Nu“, nici „Să nu“ al lui Dumnezeu nu va fi luat în serios. Copiii cu tați cruzi ajung la maturitate având, în general, o concepție greșită despre Tatăl lor ceresc. Aceia însă care au fost educați să asculte, din dragoste, de tații lor pământești, sunt mult mai pregătiți să asculte de Tatăl lor ceresc.

## Tu poți lega firele

Dacă simți că firele s-au rupt, probabil că ai dori să legi altele noi. Iată câteva sugestii despre cum să legi fire:

- Uită-te la copilul tău cu plăcere și zâmbeste-i (înainte de toate);
- Bucură-te de tovarășia lui și demonstrează-i aceasta invitându-l să meargă cu tine când nu ai alt motiv decât dorința de a fi împreună cu el;
- În cazul celor mici, uitați-vă la poze sau citiți o carte împreună;
- Șezi pe podea și joacă-te. Fă tumbe, rostogolește-te, râzi și fă-l să se amuze;
- Scoate-l la iarbă verde, în excursii aventuroase, pline de suspans și „primejdii“;
- Fă o plimbare de zece minute la ascunzătoarea din pom, pentru a vedea creațiile lui;
- Lasă-l să te ducă la leagăn să-ți arate cea mai recentă acrobație a lui;
- Faceți împreună un zmeu sau o colivie pentru păsări;
- Mamă, învață-i pe copiii tăi să facă tot ce trebuie făcut în casă. Fă din toate o experiență amuzantă. Nu-l folosi pe cel mai mic drept sclav,

îl vei epuiza. Dă-le voie să facă prăjituri la vârsta de trei ani. Când coși, las-o pe cea mai mică să stea jos pe covor și să croiască haine pentru păpuși. Când pictezi, dă-le voie să tragă câteva dungi cu pensula.

- Taților, prin participarea lor, faceți ca băieții să simtă că sunt cei care păzesc casa și o asigură cu cele necesare. Dacă sunt în stare să umble, ei pot să aducă înăuntru produse alimentare sau lemne pentru foc. Lăudați-i pentru realizările lor.

Ideea este ca ei să simtă că reprezintă ceva special pentru voi și să știe că găsiți o mare satisfacție și plăcere în cooperarea cu ei.